

ПРАВОВЕ ВИХОВАННЯ УКРАЇНСЬКОЇ МОЛОДІ – НАГАЛЬНА ПРОБЛЕМА

Вінницький національний технічний університет

Анотація

У даній роботі порушується проблема правового виховання української молоді, яка потребує термінового вирішення. Здійснюється оцінка реального існування даного питання, його сутності та значення для сучасної правової держави. Запропоновано напрямок та спосіб вирішення проблемної ситуації.

Ключові слова: право, свобода, виховання, молодь, суспільство, освіта, Конституція, держава.

Abstract

In this paper, the issue of legal education of Ukrainian youth, which requires urgent solutions. The evaluation of the real existence of the issue, its essence and significance for the modern legal state. The proposed course and the way to solve a problem situation.

Keywords: law, freedom, breeding, youth, society, education, Constitution, state.

В умовах національно-культурного відродження України, створення правової держави і демократичного суспільства, інтеграції в європейське і світове співтовариство набуває великого значення проблема правового виховання.

Становлення України як незалежної, демократичної, соціальної та правової держави потребує формування соціально активної особистості з високим рівнем правової свідомості та правової культури. Стан розвитку суспільства значною мірою залежить від рівня цілеспрямованого процесу формування правосвідомості та правової культури його членів, тобто від процесу правового виховання. Радикальні зміни в економічній, соціальній і політичній сферах обумовлюють зміни правового мислення і правової поведінки членів суспільства [1] та зумовлюють необхідність підвищення рівня правової культури населення. Тому потребують вирішення на державному рівні питання подальшого розвитку правосвідомості суспільства, подолання правового нігілізму молоді, задоволення потреб громадян у одержанні знань про право, а це може бути забезпечено, насамперед, шляхом удосконалення правової освіти населення [2].

Правова освіта – це структурний компонент освіти в Україні, процес набуття правових знань, навичок та вмінь, формування поваги до права, закону, прав та свобод людини, відповідних правових орієнтацій та оцінок, правових поведінкових установок та мотивів правомірної поведінки тощо. Правова освіта населення полягає у здійсненні комплексу заходів виховного, навчального та інформаційного характеру, спрямованих на створення належних умов для набуття громадянами обсягу правових знань та навичок у їх застосуванні, необхідних для реалізації громадянами своїх прав і свобод, а також виконання покладених на них обов'язків [3].

Визначені в Конституції України завдання щодо створення демократичної, соціальної, правової держави не можуть бути вирішені без правового виховання, за допомогою якого формується необхідний рівень правосвідомості й правової культури громадян та суспільства в цілому. Адже відомо, що саме правосвідомість та правова культура є найважливішими чинниками, які сприяють становленню правової системи держави й демократичних засад суспільства, впливають на регулювання всього спектра соціальних відносин у ньому, підтримують і закріплюють його цілісність, стабільний правопорядок. У зв'язку з цим проблема правового виховання, формування правосвідомості і правової культури в сучасній Україні істотно актуалізується, набуває характеру невідкладної, вимагає вжиття кардинальних заходів, від успішної реалізації яких багато в чому залежить успіх державного розвитку [4].

Проблема визначення сутності, змісту, особливостей правового виховання є комплексною, адже виходить за межі правової науки. Для її плідного розроблення необхідні зусилля не тільки юристів, а й педагогів, психологів, соціологів та інших науковців. Правовиховний вплив не можна розглядати окремо від інших напрямів виховання, таке тлумачення призводить до недооцінки ролі права в

суспільстві, його виховної та регулятивної функцій, значно знижує правову відповідальність, адже виховання – це єдиний, взаємопов'язаний, взаємодоповнюючий процес, що охоплює кілька складників: моральне виховання, ідейно-політичне виховання, трудове виховання, естетичне виховання, професійне виховання. Професійно-правове виховання формує у громадянина комплекс таких правових і професійних знань, умінь, навичок, звичок, уявлень та переконань, які забезпечують його становлення як особистості та фахівця відповідного рівня. Взаємодія правового виховання з іншими напрямками забезпечує всебічний розвиток особистості. Отже, правове виховання – це складне, багатоаспектне явище [5].

На сьогодні слід критично переглянути досвід минулих років і вже на якісно новому рівні активізувати правовиховну роботу, не зводючи при цьому сутність правового виховання тільки до вивчення Конституції, безпредметної просвітницької пропаганди загальних істин, які нікого й ні до чого не зобов'язують. Мета і завдання правового виховання в сучасних умовах повинні бути переосмислені та набути принципово іншого характеру, навіть саме формулювання правовиховного процесу як виду державної діяльності підлягає переоцінюванню.

Особливу увагу в реформуванні системи правового виховання треба приділяти молодіжній політиці, студентству, оскільки молодь – це та суспільна сила, яка за визначенням є оновлюючою генерацією соціуму [1].

Випускникам вузів – молодим спеціалістам – вкрай необхідно мати відповідний рівень правових знань, підвищувати правосвідомість та правову культуру, що допоможе їм прийняти правильні рішення в галузі організації виробництва і праці, в управлінні, повсякденному житті. У практичній діяльності молоді спеціалісти стають суб'єктами трудових, адміністративних правовідносин, правовідносин авторства тощо. Тому важливість правової підготовки студентів важко переоцінити [6].

Вивчення різноманітних правознавчих навчальних курсів спрямоване насамперед на формування у студентської молоді громадянської зрілості, свідомого і відповідального ставлення до виконання своїх конституційних обов'язків, втілення на практиці Законів України. Ефективність удосконалення правової освіти у вищій школі може бути досягнута завдяки докорінному поліпшенню рівня викладання та засвоєння студентами правничих дисциплін.

Проблема правового виховання ще тривалий час буде актуальною, а необхідність її дослідження безпосередньо впливає із конституційного проголошення України правовою державою. Це обумовлює потребу в неухильному розвитку і досягненні високого рівня правової освіти та правової культури кожного громадянина, кожної посадової особи, кожного державного службовця, а це можна зробити шляхом вдосконалення навчальних програм освітніх закладів. Лише тоді рівень правової освіти та політичної культури населення досягне найвищого ступеня розвитку, лише тоді кожен громадянин держави відчує власну належність до правового життя країни, буде активним учасником правового процесу і матиме змогу самостійно адекватно аналізувати чинне законодавство, використовувати його собі та оточуючим на користь.

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Гетьман А. П. Правове виховання в сучасній Україні : монографія / А. П. Гетьман, Л. М. Герасіна, О. Г. Данильян та ін. ; за ред. В. Я. Тація, А. П. Гетьмана, О. Г. Данильяна. – Х. : Право, 2010. – 368 с.
2. Про Національну програму правової освіти населення : *Указ Президента України [від 18.10.2001 № 992/2001]* // Офіційний вісник України. – 2001 р., № 43. – 09 листоп. – С. 36.
3. Гусарев С. Д. Юридична деонтологія (Основи юридичної діяльності) : навч. посіб. / С. Д. Гусарев, О. Д. Тихомиров. – К. : Знання, 2005. – 655 с.
4. Гетьман А. П. Філософія правового виховання : навч. посіб. / А. П. Гетьман, О. Г. Данильян, О. П. Дзьобань та ін. ; за ред. А. П. Гетьмана, О. Г. Данильяна. — Х. : Право, 2012. – 248 с.
5. Актуальні проблеми правового виховання, забезпечення прав і свобод людини і громадянина [Електронний ресурс] : [Веб-сайт]. – Режим доступу: http://pidruchniki.com/1350082656751/pravo/aktualni_problemi_pravovogo_vihovannya_zabezpechennya_prav_svobod_lyudini_gromadyanina (дата звернення 27.02.17). – Назва з екрана.
6. Основи права України / За редакцією професора В. Л. Ортинського. – Видання друге, доповнене і перероблене. – Львів: Оріяна-Нова, 2005. – 368 с.

Крекотень Євген Геннадійович – студент групи РАМ–146, Факультет інфокомунікацій, радіоелектроніки та наносистем, Вінницький національний технічний університет, м. Вінниця, e-mail: ra14b.krekoten@gmail.com.

Науковий керівник: **Довбиш Валерій Аркадійович** – канд. філос. наук, доцент кафедри суспільно-політичних наук, Вінницький національний технічний університет, м. Вінниця.

Krekoten Evgeniy G. – Faculty of Infocommunications, Electronics and Nanosystems, Vinnytsia National Technical University, Vinnytsia.

Supervisor: **Dovbysh Valeriy A.** – Cand. Sc. (Eng), Assistant Professor of a chair of social and political sciences, Vinnytsia National Technical University, Vinnytsia.